

**OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ PENTRU ȘCOLILE
ȘI SECȚIILE CU PREDARE ÎN LIMBA MINORITĂȚILOR ȘI PENTRU ROMÂNII DIN
DIASPORA**

**Secțiunea B Limba și literatura română pentru școli/secții cu predare în limbile
altor minorități și pentru românii din diaspora**

Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București

14 martie 2025

Clasa a V-a

Varianta 1

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.**
- **Răspunsurile date nu vor avea titlu sau motto.**
- **Punctajul total este de 100 de puncte.**

Citește fiecare dintre textele date pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A. Nimeni nu băgă de seamă când se strecurase, printre scaune, spre măsuța cu șerbet Lizuca, necazul doamnei Vasilian. Era o fetiță mărunțică, însă voinică și plinuță. Capul ei era foarte scurt tuns, băiețește. Năsușoru-i mititel ar fi avut nevoie de batistă, lucru pe care-l dovedeau și mânecile rochiței. Numai ochii căpriei, umbriți de gene negre, aveau în ei câte-o mică floare de lumină.

Fără să stea deloc în cumpănă și fără să-i pese de nobila adunare, Lizuca păși ușor, însă hotărât spre măsuța cu dulceață și, înfingându-și două degete în chesea¹, le scoase împodobite cu-o bucată nestatornică de șerbet. Tocmai când se îndeletnicea s-o prindă cu gura și cu limba fără a pierde nimic, slujnicuța o zări și dădu un țipăt. (...)

— Vină-ncoace, gângania dracului! icni² cu obidă³ slujnicuța, trăgând de o aripă și smucind după ea pe Lizuca. Din pricina ta să-ndur eu observații și ocări!

Fetița începu a scânci subțire, înțepenindu-se în picioare și trăgându-se într-o parte.

— Lasă-mă! Dă-mi drumul! Tu ești o servitoare... Am să te spun la tata.

— Da? Ai să mă spui? Și slujnica îi făcu vânt înainte, ajutându-se puțin și cu piciorul. Domnu nu vine degrabă acasă și până s-a întoarce el, îți spânzurăm noi chelea-n băț!

Prinzând iar pe copila de-o poală a rochiței, îi făcu ceea ce se cheamă un șurub, răsucindu-i în moalele capului unghia cea mare și monturile⁴ degetelor.

— Mai na și dobândă, vorbi ea râzând, ș-o plesni cu palma peste capul tuns. Să te duci și să te-ntorci când te-oi chema eu!

Lizuca se poticni și se izbi cu capul de perete. Apoi, smârcăind, își înghiți și-și stăpâni lacrimile și întoarse iar pieziș spre slujnică privirea de hoț. Dar Ileana intrase în bucătărie și vorbea subțire și năvalnic cu bucătăreasa.

Duduia Lizuca putu să-și usuce în voie lacrimile cu acea parte a mânicilor cu care își ștergea și nasul. Apoi observă, aproape, pe prietinel ei Patrocle și-i zâmbi.

Patrocle era un boldei⁵ roșcat, cu picioarele scurte și strâmbe și cu capul mare. Îndată ce văzu surâsul duduii Lizuca, se apropie și începu a-i linge mâna, plină încă de șerbet de portocale.

— M-au bătut și ieri, oftă Lizuca; m-au bătut și azi; mă bat în fiecare zi...

Patrocle o înțelese ca întotdeauna. După ce-i curăță mâna, se întoarse pe labele dinapoi, se înalță, se sprijini ușor de pieptul fetei și o mângâie, ștergându-i de pe obraz urma lacrimilor sărate.

— Patrocle, îi zise Lizuca; tata nu mai vine de la București și pe bunici nu i-am văzut de multă vreme. Nici nu ne lasă să ne mai ducem pe-acolo. De când a murit mama, noi petrecem tare rău.

Patrocle scheună ușor ș-o privi cu ochii lui frumoși, cercuiți cu aur.

¹ *chesea* – vas mic de sticlă, de cristal sau de porțelan, în care se ține dulceața;

² *icni* – a geme, a gâfâi;

³*obidă* – ciudă, amărăciune, necaz;

⁴*mont* – capăt proeminent al unui os;

⁵*boldei* – câine de talie mică, cu picioarele scurte

după Mihail Sadoveanu, *Dumbrava minunată*

B. O ediție extraordinară a cărții cu același nume, scrisă de autorul și jurnalistul Simon Barnes, însă prescurtată și adaptată pentru tinerii cititori.

Ilustrațiile superbe realizate de Frann Preston-Gannon fac din *Istoria lumii în 100 de animale* o incitantă călătorie vizuală prin vastul regn animal de ieri și de azi.

Această carte ieșită din comun propune o listă de 100 de animale care au avut un mare impact asupra oamenilor și asupra felului în care vedem lumea din jurul nostru. De la albinele care ne polenizează hrana la cimpanzeii cu care împărțim 98% din ADN-ul nostru, această carte explorează acea relație unică și plină de învățăminte dintre oameni și animale de-a lungul istoriei. Acest ghid plin de adevăruri și fapte interesante va inspira cu siguranță orice iubitor de animale de orice vârstă. Poate fi un cadou excelent care-i va bucura pe cei dragi.

Scrisă de autorul și jurnalistul englez **Simon Barnes**, acest volum le va oferi iubitorilor de natură o lectură încântătoare, plină de curiozități și informații la zi.

după Eliza Dumitrașcu, „*Istoria lumii în 100 de animale*”, un
îndemn la protejarea planetei, <https://www.editura-arthur.ro>

SUBIECTUL I

30 de puncte

Scrive pe foaia de concurs numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

- Numărul literelor este egal cu numărul sunetelor în fiecare cuvânt din seria:
 - „mânecele”, „rochiței”, „bunici”.
 - „dulceață”, „degete”, „piciorul”.
 - „chema”, „unghia”, „ștergea”.
 - „petrecem”, „ce”, „pricina”. 2 puncte
- Sunetul „e” este vocală în toate cuvintele din seria:
 - „zise”, „dovedeau”, „cheamă”.
 - „servitoare”, „întoarce”, „împodobite”.
 - „Patrocle”, „Ileana”, „voie”.
 - „apropie”, „fiecare”, „bucătăreasa”. 2 puncte
- Formele corecte ale următoarelor substantive articulate cu articol hotărât la plural: *nas, cap, tată* sunt cuprinse în seria:
 - nașii, capetele, tați.
 - nasuri, capete, tații.
 - nasurile, capetele, tații.
 - nasuri, capete, tați. 2 puncte

Scrive pe foaia de concurs răspunsurile cerințelor de mai jos:

- Menționează câte un sinonim potrivit pentru sensurile din text ale fiecăruia dintre cuvintele „observații” și „se poticni” subliniate în textul A. 4 puncte
- Alcătuiește un enunț în care verbul „a avea” să aibă altă valoare morfologică decât în secvența: „(...) și pe bunici nu i-am văzut de multă vreme”, valoare pe care o vei preciza. 4 puncte
- Precizează modul fiecărui verb din enunțul: „Fetița începu a scânci subțire (...)”. 4 puncte
- Formulează două enunțuri imperative pe care i le-ai adresa servitoarei din textul A, în care să folosești un substantiv comun articulat cu articol hotărât la plural și un substantiv comun articulat cu articol nehotărât la plural, substantive pe care le vei sublinia. 6 puncte

8. Rescrie corect îndemnul de a citi cartea prezentată în textul B: „Respectați natura și toate animalele ei! Începe-ți prin a citii această carte pentru ai da naturii respectul cuvenit!” **6 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

50 de puncte

A. ÎNȚELEGEREA TEXTULUI

Scrie pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsurile pentru cerințele de mai jos:

1. Formulează o idee principală care se desprinde din textul B. **4 puncte**
2. Numește un motiv pentru care volumul prezentat în textul B este numit o „călătorie vizuală” în lumea animalelor. **6 puncte**
3. Explică de ce crezi că Lizuca petrece „tare rău” în casa tatălui său. Formulează răspunsul în unu – două enunțuri, valorificând informațiile din textul A. **6 puncte**
4. De ce crezi că volumul scris de Simon Barnes este o lectură plină de curiozități? Formulează răspunsul, valorificând informațiile din textul B. **6 puncte**
5. Care este, în opinia ta, importanța respectării animalelor? Motivează-ți răspunsul în 50-70 de cuvinte, valorificând textul B. **8 puncte**

Notă! Răspunsurile vor fi redactate în enunțuri, cu respectarea normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație.

B. SCRIERE CREATIVĂ

Imaginează-ți că Patrocle o ajută pe Lizuca să evadeze din casa tatălui ei. Scrie un text narativ de 100-150 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare prin care trec cei doi.

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- respectarea succesiunii logice a evenimentelor, în concordanță cu cerința dată;
- introducerea unui reper spațial și a unuia temporal;
- introducerea unui dialog de două – patru replici;
- originalitatea în prezentare.

Vei primi 14 puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare. (registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p; coerența textului – 1 p; ortografia – 2 p; punctuație – 1 p; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.)

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 80 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau moto.

SUBIECTUL al III-lea

20 de puncte

C.

În dimineața aceea, după ce a descoperit tigrul, Rob s-a așezat sub sigla de la Motelul Steaua din Kentucky și a așteptat autobuzul școlii ca și cum ar fi fost o zi ca oricare alta..

Știa prea bine că avusese noroc când găsisse tigrul. Nu căuta ceva anume, doar se plimba și spera că poate o să se piardă sau o să-l mănânce un urs și n-o să mai meargă niciodată la școală. Atunci a văzut vechea benzinărie Beauchamp. Lângă ea era o cușcă, iar în cușcă, incredibil, era un tigru – un tigru în carne și oase, mare de tot, care se plimba dintr-o parte într-alta fără oprire. Era portocaliu și auriu și strălucea atât de tare, parcă era însuși soarele – furios și închis într-o cușcă.

La asta se gândea Rob în timp ce stătea sub sigla motelului și aștepta autobuzul. La tigru. Nu se gândea la iritația de pe picioare (...) și nu se gândea la mama lui. Nu se mai gândise la ea din dimineața înmormântării. Mai exact, nu se gândea nici la Norton și Billy Threemonger așteptându-l ca niște câini înlănțuiți și înfomețați, nerăbdători să atace. (...)

— Ce-avem noi aici? a zis Norton Threemonger imediat ce Rob a urcat în autobuzul școlii. Dacă nu e chiar Steaua din Kentucky. Cum e să fii un star?

Norton stătea în mijlocul culoarului, blocându-i drumul. Rob a ridicat din umeri.

— Ia te uită, nu știe.

Rob s-a strecurat pe lângă Norton. S-a dus în spatele autobuzului și s-a așezat pe ultimul scaun.

— Hei, știi ce? a zis Billy Threemonger. Aici nu ești în Kentucky. Aici e Florida.

S-a dus după Rob și s-a așezat lângă el. (...) Billy l-a împins tare. A venit în spate și Norton și cu o mână l-a prins pe Rob de păr, iar cu cealaltă a început să-și frece încheieturile degetelor de capul lui.

Rob a rămas locului și a îndurat. Îl durea, dar Rob n-a plâns. Nu plângea niciodată. (...) Iar azi Rob avea și puterea tigrului. Tot ce trebuia să facă era să se gândească la el și știa că n-o să plângă. N-o să mai plângă niciodată.

după Kate DiCamillo, *Tigrul din pădure*

Scrive un text de minimum 120 de cuvinte, în care să prezinți relația dintre *copii și animale*, așa cum apare în cele două texte-suport, A și C, selectate din zone culturale diferite.

În redactarea textului vei avea în vedere:

– prezentarea unui aspect comun, referitor la relația dintre copii și animale, surprins în textul A și în textul C;

– prezentarea unui aspect diferit;

– exemplificarea adecvată a aspectului comun și a aceluia diferit;

– valorificarea experienței de viață/de lectură.

Vei primi 14 puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare. (registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p; coerența textului – 1 p; ortografia – 2 p; punctuație – 1 p; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.)

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 120 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau moto.